

Wrocław, 25 czerwca 2024 r.

Między ciekawością a niepewnością – co Polacy myślą o sztucznej inteligencji?

Sztuczna inteligencja coraz śmielej wkracza w kolejne obszary naszego życia. Czy nadążamy za jej rozwojem i rozumiemy, jak działa? Gdzie widzimy zagrożenia ze strony AI, a w czym pokładamy nadzieje? Odpowiedzi na te ważne pytania przynosi raport **„Między ciekawością a niepewnością. Pokolenia Polaków wobec sztucznej inteligencji – wiedza, doświadczenie, nastroje”**, przygotowany na zlecenie Politechniki Wrocławskiej, przez agencję badawczą K+ Research.

W badaniu wzięli udział przedstawiciele czterech generacji: Z, Y, X oraz baby boomers, co pozwoliło uchwycić dynamiczne różnice generacyjne w poziomie wiedzy, nastrojach i oczekiwaniach Polaków wobec AI.

– Z zebranego materiału badawczego wyłania się zróżnicowany obraz polskiego społeczeństwa, które wciąż niewiele wie o rozwiązaniach opartych na AI i nie do końca rozumie sposób jej działania. Nadzieją napawa jednak fakt, że mimo poczucia niepewności, każda z generacji dostrzega potencjał w rozwoju sztucznej inteligencji i deklaruje otwartość na zgłębianie wiedzy na jej temat – mówi **prof. Kamil Staniec**, prorektor ds. kształcenia Politechniki Wrocławskiej.

Sztuczna inteligencja – wiemy, że istnieje, gorzej z wyjaśnieniem jak działa

Niemal wszyscy uczestnicy badania spotkali się z pojęciem sztucznej inteligencji – tak twierdzi 87% z nich. Wielu wciąż nie wie jednak, co kryje się pod tym pojęciem. Jedynie 15% badanych Polaków ocenia swoją wiedzę o rozwiązaniach opartych na sztucznej inteligencji jako wysoką. Nieco więcej – 23% – deklaruje, że rozumie, jak działają konkretne narzędzia AI. Co piąty uczestnik badania nie potrafił wskazać żadnego znanego rozwiązania opartego na AI.

AI w pracy? Jesteśmy „na tak”, ale nie wiemy, jak z niej korzystać

Prawie połowa badanych dostrzega przydatność AI w życiu zawodowym. Zastosowanie sztucznej inteligencji w pracy jako wartość nieznacznie częściej zauważają osoby z pokolenia baby boomers (56% odpowiedzi T2B), respondenci z wyższym wykształceniem (64% T2B) oraz osoby zamieszkujące polskie aglomeracje (61% T2B).

Niestety mimo deklarowanej otwartości na używanie AI w pracy, ponad połowa respondentów przyznaje, że nie korzysta z rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji w obszarze zawodowym. Jeśli już sięgamy po AI, to głównie w poszukiwaniu kreatywnych inspiracji, np. korzystając z modeli językowych takich jak ChatGPT.

– Wyraźny rozdźwięk między potrzebą stosowania AI a jej realnym wykorzystaniem w pracy wynika nie z braku zaufania, lecz z niedostatecznej wiedzy i braku kompetencji wdrożeniowych – szczególnie w organizacjach, które nie posiadają kultury technologicznej – zauważa **dr hab. inż. Tomasz Kajdanowicz, prof. uczelni**, Kierownik Katedry Sztucznej Inteligencji na Wydziale Informatyki i Telekomunikacji Politechniki Wrocławskiej.

Technologia, która ratuje życie

Największe nadzieje związane z AI Polacy wiążą z rozwojem medycyny. Respondenci – niezależnie od wieku – wierzą, że sztuczna inteligencja pomoże w szybszej i skuteczniejszej diagnostyce, opracowywaniu nowych terapii i leków oraz w przeprowadzaniu zabiegów i operacji. To właśnie w ochronie zdrowia badani upatrują największego potencjału AI. Szczególnie widoczne jest to w odpowiedziach pokolenia baby boomers.

Programowanie, rozwój nauki oraz cyberbezpieczeństwo to kolejne obok medycyny obszary, które uczestnicy badania wskazują najczęściej jako miejsca z potencjałem dla sztucznej inteligencji (kolejno 39%, 30% i 28% w badaniach ilościowych).

Boimy się manipulacji i utraty pracy

Mimo dostrzegania potencjału w rozwoju sztucznej inteligencji, nie jesteśmy jednak wolni od obaw wobec AI w niektórych obszarach życia. Wśród najczęściej wskazywanych zagrożeń znalazły się dezinformacja i manipulacja informacją – obawia się ich 44% respondentów. Na drugim miejscu znalazło się tzw. bezrobocie technologiczne (39%), a tuż za nim – poczucie utraty bezpieczeństwa i prywatności (35%). Lęki te koncentrują się wokół zagadnień etycznych: deepfake, halucynacji modeli, braku przejrzystości, wpływu na środowisko i trudności w określeniu odpowiedzialności.

Ekspertki Politechniki Wrocławskiej przyznają, że AI zmienia rynek pracy, przy czym zwracają uwagę, że to co respondenci postrzegają jako „wykluczenie”, często jest w rzeczywistości przemianą wymagań na danym stanowisku lub koniecznością przekwalifikowania.

– Istnieje przekonanie, że AI nie zastąpi ludzi w miejscu pracy, ale pracownicy używający AI będą mieć przewagę. Kluczowe zatem staje się rozumienie, które z działań na danym stanowisku mogą być wspierane lub zastępowane przez narzędzia AI, a które nie obędą się bez obecności człowieka – mówi **Katarzyna Oleszek-Sławińska** z Biura Karier Politechniki Wrocławskiej.

Etyka i prawa autorskie poza obszarem rozważań Polaków o AI

– Większość badanych nie przywiązuje dużej wagi ani do tego, do kogo należą prawa autorskie do treści generowanych przez AI, ani do tego, jak bezpieczne są dane, które do niej przekazują. Nie wynika to wyłącznie z niewiedzy – choć ta bez wątpienia odgrywa rolę – ale także z przyzwyczajenia, jakie wykształciliśmy przez lata życia w przestrzeni cyfrowej – trafnie diagnozuje podejście Polaków do kwestii etycznych i prawnych w obszarze AI **prof. Tomasz Kajdanowicz**.

I faktycznie – aż 44% respondentów nie wie, czy w ich miejscu pracy są jakiekolwiek regulacje dotyczące korzystania z narzędzi AI. Zjawisko to dotyczy zarówno życia zawodowego, jak i prywatnego.

Badania zlecone przez Politechnikę Wrocławską wyraźnie pokazują, że mimo niepewności co do przyszłości w związku z rozwojem AI, wciąż jesteśmy jej ciekawi i jako społeczeństwo pozostajemy otwarci, by ją poznawać. 43% badanych deklaruje chęć

poszerzania wiedzy o AI. Największą motywację widać wśród najmłodszego pokolenia, co – jak podkreślają eksperci – jest dużym potencjałem, który warto wspierać poprzez nowoczesną edukację.

– Wierzę, że wnioski zawarte w raporcie dotrą do szerokiego grona odbiorców i pomogą im lepiej rozumieć świat, w którym żyjemy. Z kolei dla jednostek edukacyjnych, administracyjnych, a także przedstawicieli biznesu staną się impulsem do współpracy i podejmowania inicjatyw, które pozwolą im jeszcze lepiej odpowiadać na potrzeby nowoczesnej gospodarki i rynku pracy – podkreśla prof. **Kamil Staniec**.

Szczegółowe wyniki badania zleconego przez Politechnikę Wrocławską znajdują się w raporcie „Między ciekawością a niepewnością. Pokolenia Polaków wobec sztucznej inteligencji – wiedza, doświadczenie, nastroje”.

Publikacja jest dostępna w wersji elektronicznej na stronie PWr:

<https://wroclaw.tech/-raport-Polacy-a-AI>

Komunikaty dla mediów można znaleźć na: <https://wroclaw.tech/dla-mediow>.